

TARTALOMJEGYZÉK

Köszöntőlevél.....	7
I. BEVEZETÉS.....	8
Alapvető tudnivalók a középszintű magyar nyelv és irodalom érettségiről.....	8
1. Útmutató szövegértési feladatok megoldásához.....	9
2. Útmutató a köznapi szövegalkotási feladatok megoldásához.....	10
2.1 Érvelési feladat.....	10
2.2 A gyakorlati írásbeliség feladata.....	12
3. Útmutató a műértelmező szövegalkotás feladatának megoldásához.....	13
3.1 A verselemzés.....	14
3.2 Novellák elemzése.....	18
3.3 Összehasonlító elemzés.....	23
II. ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI FELADATOK.....	30
1. Szövegértési és köznapi szövegalkotási feladatsorok.....	30
1.1 Szövegértés-feladatsorok.....	30
Vekerdy Tamás: Nyári gondolatok – gyerekeinkről és iskoláinkról 2..	30
Terra australis, a „zsugorodó földrész”.....	33
Matematikailag igazolták az Iliász valóságalapját.....	36
1.2 Köznapi szövegalkotás.....	39
1.2.1 Érvelés.....	39
József Attila: Két hexameter.....	39
Sors és szabadság.....	39
Shakespeare.....	40
A hazaszeretet mint eszmény az irodalomban.....	40
1.2.2 Köznapi szövegalkotási feladatok.....	41
2. Műértelmező szövegalkotás.....	43
2.1 Egy mű elemzése.....	43
2.1.1 Verselemzési feladatok.....	43
Arany János: V. László.....	43
Berzsenyi Dániel: Levéltöredék barátnémhoz.....	44
József Attila: A hetedik.....	45
2.1.2 Novellaelemzési feladatok.....	46
Örkény István: Kenyér.....	46

Kosztolányi Dezső: Homérosz	49
Háy János: A Gézagyerek	52
2.2 Két mű összehasonlító elemzése	57
Vajda János: Húsz év múlva – Ady Endre: Búgnak a tárnák	57
Csokonai Vitéz Mihály: Az estve – Babits Mihály: Esti kérdés.	58
Vörösmarty Mihály: Liszt Ferenchez – Illyés Gyula: Bartók	62
III. SZÓBELI ÉRETTSÉGI TÉMAKÖRÖK ÉS TÉTELEK MAGYAR IRODALOMBÓL.	65
1. Művek a magyar irodalomból	65
1.1 Kötelező szerzők.	65
A népiesség jegyei Petőfi Sándor költészetében	65
Arany János időskori költészete.	69
Ady Endre szerelmi költészete	72
Babits Mihály költészete az első világháború idején	76
Kosztolányi Dezső kései költészete – A Számadás című kötet versei.	78
József Attila létösszegző versei	83
1.2 Választható szerzők.	85
Vörösmarty Mihály költészete a szabadságharc után	85
Móricz Zsigmond novellái.	88
Ottlik Géza: Iskola a határon	91
Pilinszky János költészete.	94
Zrínyi Miklós eposza és röpirata	98
Karinthy Frigyes írói arcai	102
Juhász Gyula költészete főbb versei tükrében	104
1.3 Kortárs szerzők	107
Tandori Dezső költészete	107
Műfaj és elbeszélői hang Tóth Krisztina Vonalkód című kötetében	115
2. Művek a világirodalomból	121
Szophoklész: Antigoné	121
Horatius költészete	124
A Napóleon-eszme megjelenése a 19. századi francia és orosz regényekben.	127
3. Színház- és drámatörténet	131
William Shakespeare: Hamlet	131
Madách Imre: Az ember tragédiája	135

4. Az irodalom határterületei	139
A Battle royale és Az éhezők viadala	139
Az ötödik pecsét.	142
Filmes adaptáció – Fábri Zoltán: Édes Anna	147
A dalszöveg mint műfaj – kánonon kívül vagy belül?	152
5. Regionális kultúra.	159
A Petőfi Irodalmi Múzeum mint kulturális műhely.	159
Bodor Ádám: Sinistra körzet; Dragomán György: A fehér király.	161
IV. SZÓBELI ÉRETTSÉGI TÉMAKÖRÖK ÉS TÉTELEK MAGYAR NYELVBŐL.	165
1. Kommunikáció	165
A nonverbális kommunikáció.	165
A tömegkommunikáció.	166
2. Ember és nyelvhasználat.	168
A nyelv mint jelrendszer	168
Nyelv és gondolkodás, nyelv és megismerés	169
A magyar nyelvjárások	171
A mai magyar nyelvváltozatok.	174
3. A magyar nyelv története.	176
A nyelv szinkrón és diakrón megközelítése	176
Nyelvrokonság-vizsgálat a grammatikai rendszer hasonlósága alapján	177
A magyar nyelv történetének fő szakaszai.	179
A korai magyar nyelvemlékek	180
4. A nyelvi szintek.	182
A mássalhangzótörvények	182
A morfémák (szóelemek) szerepe a szóalak felépítésében	183
A képzők rendszere	185
Az alárendelő összetett mondat	187
5. A szöveg.	189
Az intertextualitás.	189
A szövegösszetartó erő: a jelentésbeli és grammatikai kapcsolóelemek.	190

6. A retorika alapjai	193
A nyilvános beszéd létrehozásának menete, felépítése	193
Az érvelés beszédhelyzete, eszközei	195
7. Stílus és jelentés	199
A metafora mint analógiamozaik	199
A nyelvi jelek csoportjai hangalak és jelentés viszonya alapján	200
V. JAVÍTÓKULCSOK	203
1. Szövegértési és köznapi szövegalkotási feladatok	203
1.1 Szövegértés	203
Vekerdy Tamás: Nyári gondolatok – gyerekeinkről és iskoláinkról 2.	203
Terra Australis, a „zsugorodó földrész”	204
Matematikailag igazolták az Iliász valóságalapját	205
1.2 Érvelési és gyakorlati szövegalkotási feladatok	206
1.2.1 Érvelés – lehetséges tartalmi elemek	206
József Attila: Két hexameter	206
Sors és szabadság	207
Shakespeare	207
A hazaszeretet mint eszmény az irodalomban	208
1.2.2 Gyakorlati szövegműfajok formai és tartalmi elemei	209
Hozzászólás	209
Kérvény	210
Felszólalás	210
Vitaindító nyílt levél	211
Motivációs levél	211
2. Műértelmező szövegalkotási feladatok	212
2.1 Egy mű értelmezése	212
Arany János: V. László	212
Berzsenyi Dániel: Levéltöredék barátomhoz	213
Novellaelemzés – lehetséges tartalmi elemek	215
Háy János: A Gézagyerek	215
Örkény István: Kenyér	216
Kosztolányi Dezső: Homérosz	217
2.2 Összehasonlító elemzés – lehetséges tartalmi elemek	219
Vajda János: Húsz év múlva – Ady Endre: Búgnak a tárnák	219
Csononai Vitéz Mihály: Az estve – Babits Mihály: Esti kérdés	220
Vörösmarty Mihály: Liszt Ferenchez – Illyés Gyula: Bartók	221